СХВАЛЕНО
педагогічною радою
(протокол № 1, 31.08.2026 р.)
Голова педагогічної ради
_____Хатуна УДУТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Кольчинського ЗЗСО І-ІІІ ст
31.08.2026 , № 115-о

КОДЕКС БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

ЗГІДНО:

ЗУ «Про повну загальну середню освіту», зі змінами від 18.09.2025 № 4609-IX
«Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX Введений в дію з 31.07.2026
Постанов КМУ № 1513 від 19.11.2025 р. «Порядок реагування на випадки насильства…»
від 4 червня 2025 р. № 658 «Про затвердження Типової програми…» ,
Листа МОН від 16.01.2026 г. №1/937-26 "Про посилення роботи щодо інформаційної

ЗМІСТ

ВСТУП
РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
РОЗДІЛ ІІ. НОРМАТИВНО ПРАВОВА БАЗА
РОЗДІЛ ІІІ. КОДЕКС БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
4.1. ПРИНЦИПИ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
4.2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ, ЯКІ ПОКЛИКАНИЙ ВИКОНУВАТИ КБОС У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ
4.3. РЕАЛІЗАЦІЯ КБОС
РОЗДІЛ ІV. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ НАСИЛЬСТВУ ТА ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ З ДІТЬМИ,
5.1. ПОРЯДОК УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ І ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ
5.2. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ НАД ДІТЬМИ
5.3. ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ
5.4. БУЛІНГ. АЛГОРИТМ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ БУЛІНГУ
ДЛЯ БАТЬКІВ; ДЛЯ УЧНІВ; ДЛЯ УЧИТЕЛІВ ТА ТЕХПРАЦІВНИКІВ
РОЗДІЛ V. БЕЗПЕЧНИЙ ІНТЕРНЕТ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ
6.1. РОБОТА ЩОДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГІГІЄНИ ТА БЕЗПЕКИ В ІНТЕРНЕТІ (згідно наказу МОН від 26.01.2026 №103)
6.2. ФІЛЬТРАЦІЯ ІНТЕРНЕТ-КОНТЕНТУ
6.3. ПРИНЦИПИ ДОСТУПУ ДІТЕЙ ДО МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ
РОЗДІЛ VI. СТРАТЕГІЯ ЗАХИСТУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
7.1. ВИЗНАЧЕННЯ ЧИННИКІВ РИЗИКУ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ УЧНІВ ТА РЕАГУВАННЯ НА НИХ
7.2. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ У ВИПАДКАХ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
РОЗДІЛ VII. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ОСОБИСТИХ ДАНИХ ДИТИНИ
8.1. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ЗОБРАЖЕНЬ
РОЗДІЛ VIII. МОНІТОРИНГ ТА КОНТРОЛЬ ЗА РЕАЛІЗАЦІЄЮ КБОС
9.1. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ ВІДПОВІДАЛЬНОГО ЗА МОНІТОРИНГ ДОТРИМАННЯ ПОЛОЖЕНЬ КБОС
9.2. ПРИКЛАДИ ПОКАЗНИКІВ, ЗА ЯКИМИ МОЖЕ ЗДІЙСНЮВАТИСЯ МОНІТОРИНГ
9.3. КОНТРОЛЬНИЙ СПИСОК
9.3.1. ЕТАПИ СКЛАДАННЯ КОНТРОЛЬНОГО СПИСКУ
РОЗДІЛ ІХ. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
ДОДАТКИ:
1. ПОКАЗНИКИ ВИКОНАННЯ ВИМОГ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ВІДПОВІДНО ДО «СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ УЧНІВ ВІД НАСИЛЬСТВА».
2. АНКЕТА «МОНІТОРИНГ ДОТРИМАННЯ ПОЛОЖЕННЯ КБОС».
3. СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. КОНТРОЛЬНИЙ СПИСОК.
5. ПОРЯДОК ВРЕГУЛЮВАННЯ ВИПАДКІВ ПОВ’ЯЗАНИХ ІЗ СЕКСУАЛЬНИМИ ДОМАГАННЯМИ І ДИСКРИМІНАЦІЄЮ.

ВСТУП

Основним завданням сучасної закладу є створення безпечного освітнього середовища, а також забезпечення прав, свобод та інтересів дітей. Сучасний освітній заклад виконує функції не тільки навчання, а насамперед створює простір для повноцінного розвитку здобувачів освіти, стає осередком успішних креативних щасливих людей. Для реалізації цього завдання необхідна атмосфера фізичного, соціального та психологічного комфорту всіх учасників освітнього процесу.

Кодекс безпечного освітнього середовища - це документ закладу освіти, який повинен регулювати всі напрями діяльності закладу щодо порушень прав особистості на безпеку, а також питання її підтримки та втручання в ситуації, коли може виникати загроза її життю, здоров'ю та благополуччю.

Це внутрішній документ, у якому прописані правила закладу в сфері популяризації безпечного освітнього середовища. У ньому повинні бути прописані конкретні дії, що стосуються, насамперед, захисту учнів від різного роду загроз, ризиків під час перебування в закладі освіти, а також чіткі рекомендації щодо забезпечення учням і працівникам комфортних умов життєдіяльності.

Кодекс безпечного освітнього середовища розроблений з метою забезпечення комфортних, безпечних та сприятливих умов для навчання й розвитку кожної дитини. Він визначає основні принципи поведінки учасників освітнього процесу, спрямовані на повагу до прав людини, недопущення насильства, булінгу та будь-яких форм дискримінації.

КБОС передбачає визначення критеріїв фізичної, психологічної, соціальної, інформаційної безпеки учнів, відповідно до яких розробляються конкретні дії, чітко визначаються заходи, процедури, які допоможуть учасникам освітнього процесу у випадках виявлення ризиків і загроз.

Він реалізується завдяки розробці та запровадженню закладом освіти критеріїв безпеки учнів і вчителів, знайомству з особливостями функціонування безпечного освітнього середовища. Водночас **КБОС** передбачає навчання учнів, батьків, працівників закладів освіти правилам безпечної поведінки особистості, формування навичок уникнення потенційних ризиків і небезпек, а також навичок подолання труднощів у власному житті.

Дотримання положень Кодексу є обов'язком кожного учня, педагога та працівника закладу, адже саме спільна відповідальність дозволяє створити атмосферу довіри, взаємоповаги та гармонійної співпраці.

Головним правилом для усіх дій працівників закладу - необхідність діяти у найкращих інтересах дитини. Кожен працівник закладу повинен ставитися до дітей з повагою та враховувати їхні інтереси. Використання працівником будь-якої форми насильства проти дитини є неприйнятною.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс безпечного освітнього середовища Кольчинського закладу загальної середньої освіти **є внутрішнім нормативним документом закладу освіти, що визначає основні принципи, правила, норми поведінки та механізми взаємодії учасників освітнього процесу** з метою забезпечення фізичної, психологічної, соціальної та інформаційної безпеки.

1.2**. Кодекс** розроблено з урахуванням вимог законодавства України у сфері освіти, охорони дитинства, цивільного захисту, протидії булінгу (цькуванню), захисту прав людини, а також внутрішніх документів закладу освіти.

1.3. Дія Кодексу поширюється на всіх учасників освітнього процесу:

- здобувачів освіти;
- педагогічних працівників;
- інших працівників закладу;
- батьків (законних представників);
- відвідувачів закладу під час їх перебування на території школи.

1.4. **Кодекс діє:**

- на території закладу освіти;
- під час освітнього процесу, заходів, екскурсій, поїздок, гурткової роботи;
- у дистанційному форматі навчання;
- в онлайн-комунікації, що пов’язана з освітньою діяльністю.

1.5. Метою Кодексу є створення та підтримання освітнього середовища, у якому:

- гарантується захист життя і здоров’я учасників освітнього процесу;
- забезпечується повага до честі, гідності та прав людини;
- виключаються прояви насильства, булінгу, дискримінації та приниження;
- підтримується психологічне благополуччя кожного учасника.

1.6. Безпечне освітнє середовище у закладі освіти передбачає:

- фізичну безпеку (умови, що запобігають травматизму, небезпекам та НС);
- психологічну безпеку (відсутність страху, приниження, тиску);
- соціальну безпеку (атмосфера підтримки, прийняття, довіри);
- інформаційну безпеку (захист персональних даних, протидія кібербулінгу).

1.7. **Принципи Кодексу:**

- повага до гідності кожної людини;
- нульова толерантність до насильства, булінгу, дискримінації;
- відповідальність і партнерство «школа–учні–батьки»;
- інформаційна гігієна та безпеки в інтернеті

- **фільтрація доступу до мережі Інтернет та протидії шкідливому контенту**
- конфіденційність під час розгляду інцидентів;
- пріоритет безпеки та найкращих інтересів дитини;
- прозорі правила реагування, відновні практики.

1.8**. Дотримання положень Кодексу є обов'язковим для всіх учасників освітнього процесу та є складовою загальної системи забезпечення якості освіти у закладі.**

1.9. Порушення норм Кодексу розглядається як порушення правил внутрішнього розпорядку та тягне за собою заходи реагування відповідно до чинного законодавства та внутрішніх документів закладу освіти.

1.10. Кодекс переглядається не рідше одного разу на три роки або за потреби у разі змін законодавства чи безпекової ситуації.

РОЗДІЛ ІІ. НОРМАТИВНО ПРАВОВА БАЗА

1. **Конвенція ООН про права дитини;**
2. **Закону України «Про охорону дитинства»**
3. **Законів України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», зі змінами від 18.09.2025 № 4609-IX «Про внесення змін до Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо запровадження заходів безпеки в закладах загальної середньої освіти**

4. **Закону України «Про академічну доброчесність» від** 18.12.2025 № **4742-IX** Введений в дію з **31.07.2026**

5. **Наказ МОН України від 26.01.2026 № 103 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо способів фільтрації доступу до мережі Інтернет та протидії шкідливому контенту в закладах освіти»**

6. **Лист МОН від 16.01.2026 г. №1/937-26 "Про посилення роботи щодо інформаційної гігієни та безпеки в інтернеті"**

7. **Постанова КМУ № 1513 від 19.11.2025 р. «Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми»**

8. **Постанова КМУ від 4 червня 2025 р. № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми»**

9. **Закону України «Про протидію торгівлі людьми»**

10. Наказ МОН від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»;

11. Лист ІМЗО від 30.10.2018 № 1/9-656 «Про перелік діагностичних методик щодо виявлення та протидії домашньому насильству відносно дітей»;

12. **Наказ МОН від 9 січня 2019 року № 17, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 березня 2019 р. за № 250/33221 «**Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснюється зокрема за напрямом «освітнє середовище закладу освіти»

13. **Указ президента України №195 від 25.05.2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі»;**

14. **Лист МОН України від 14.08.2020 року № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)».**

РОЗДІЛ ІІІ . КОДЕКС БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Нині функціонування освітніх закладів регулюється значною кількістю нормативних документів державного, обласного та районного рівнів, які охоплюють різні сфери їхньої діяльності: навчальну, виховну, методичну, адміністративну, фінансову, господарську тощо. Кожен з них, у свою чергу, покликаний максимально допомогти педагогічним працівникам сумлінно виконувати свої професійні обов'язки, а батькам бути активними учасниками освітнього процесу.

Таким чином, КБОС:

- містить конкретні та чіткі правила поведінки усіх учасників освітнього процесу у навчальному закладі *(мої права закінчуються там, де починаються твої права);*
- допомагає виявити небезпечні ситуації та належно реагувати на них, запроваджуючи чіткі процедури втручання *(що і коли потрібно робити, хто повинен робити, до кого звернутися, які документи оформити, за яким зразком).* Зокрема, у випадках, коли необхідно оперативно прореагувати та втрутитися в ситуацію *(насильство зі сторони батьків, опікунів, викладачів, булінг тощо);*
- забезпечує виконання вимог законодавства щодо гарантування безпеки усім учасникам освітнього процесу закладу.
- обґрунтувати умови організації безпечного освітнього середовища та вимоги (критерії) до його ефективної організації для кожного учасника освітнього процесу.

● визначити доступний алгоритм реагування та протидії булінгу.

●сформувати конкретні рекомендації учням, педагогічним працівникам, адміністрації школи, батькам щодо організації безпечного середовища в навчальному закладі.

Реалізація **КБОС** стає можливою за умови проведення спеціального навчання (воно може бути внутрішнім, зовнішнім або через мережу Інтернет) для усіх учасників освітнього процесу закладу освіти. Зокрема, для вчителів і батьків навчання передбачає набуття знань і навичок, необхідних для створення та підтримки безпечних умов, нейтралізації тих ризиків і загроз, які можуть виникнути під час освітнього процесу, реальному житті, так і в мережі Інтернет, а також на розвиток навичок подолання труднощів у своєму житті.

На безпечне освітнє середовище впливають:

●*Якість міжособистісних відносин* - позитивні фактори (довіра, доброзичливість, схвалення, толерантність); негативні фактори (агресивність, конфліктність, ворожість, маніпулятивність).

●*Захищеність в освітньому середовищі* - оцінка відсутності насильства у всіх його видах, формах для всіх учасників освітнього простору.

Найчастіше жертвами насильства стають певні категорії здобувачів освіти. Зокрема, учні/учениці, які мають фізичні недоліки, особливості зовнішності та (або) поведінки, низький інтелект і труднощі в навчанні, страждають від хвороб, відчувають страх перед закладом освіти, мають погані соціальні навички або не мають досвіду життя в колективі тощо. Для того, щоб унеможливити насильство та створити безпечне освітнє середовище, кожен учасник освітнього процесу повинен мати уявлення не тільки про те, що вважається насильством, але й про те, як мінімізувати ризики та небезпеки, і в результаті, створити умови для внутрішньої безпеки та безпеки референтного довкілля. А це стає можливим лише завдяки спільній цілеспрямованій діяльності педагогів, здобувачів освіти і батьків.

●*Комфортність в освітньому середовищі* - оцінка емоцій, почуттів та домінуючих переживань у процесі взаємодії вчителів та учнів/учениць в освітньому середовищі закладу.

Нерозвиненість системи психологічної допомоги в освітній установі може призвести до неефективного психологічного супроводу здобувачів освіти, а у педагогів - емоційного вигорання і, як наслідок, спричинити професійну деформацію, що і в першому і в другому випадку створить серйозну загрозу психічному здоров'ю особистості.

●*Задоволеність освітнім середовищем* - задоволення базових потреб учнів у:

- допомозі та підтримці;
- збереженні та підвищенні його самооцінки;

- пізнанні та діяльності;
- розвитку здібностей і можливостей.

Основними характеристиками процесу взаємодії всіх учасників освітнього середовища є особистісно-довірливе спілкування, а його відсутність спричиняє досить негативні наслідки (емоційний дискомфорт, небажання висловлювати свою точку зору, думку, негативне ставлення до себе, втрата особистої гідності, небажання звертатися по допомогу, ігнорування особистих проблем і труднощів оточуючих учнів і вчителів, неуважність до прохань і пропозицій).

Принципи безпечного освітнього середовища:

● Принцип домінування життя людини (дитини), як головної цінності, що визначає модель мінімальної (необхідної) безпеки, максимально усуває ризики, що загрожують життю як дітей, так і дорослих.

● Принцип регіональної специфіки передбачає під час організації системи безпеки освітнього середовища закладу освіти облік небезпек і можливих надзвичайних ситуацій конкретного регіону (міста, області, району).

● Принцип комплексності оцінки небезпек (ризиків), що задає методику оцінки різних педагогічних (освітніх) ризиків (зовнішніх і внутрішніх) на основі комплексного, системно-синергетичного підходів.

● Принцип міні-макса, що визначає досягнення максимального ефекту безпеки при наявності мінімуму ресурсного забезпечення.

●Принцип максимальної ефективності управління системою заходів і створених педагогічних умов, спрямованих на забезпечення

● Максимальної безпеки освітнього середовища і закладу освіти, як соціального інституту в цілому.

Робота над створенням освітнього середовища не припиняється з досягненням певного результату. Насамперед, це безперервний процес реагування на нові виклики життя, пошук нових можливостей, ресурсів, генерування нових ідей і правил. Водночас необхідно, щоб всі учасники цього процесу усвідомлювали спільну відповідальність, мали вміння, бажання та добру волю для такої співпраці.

Основні завдання, які покликаний виконувати КБОС у закладі освіти:

● виявити чинники, які перешкоджають безпеці учасників освітнього процесу;

● відпрацювати систему узгоджених поглядів і уявлень здобувачів освіти, педагогів, психологів, батьків на освітнє середовище ЗВО;

● обґрунтувати умови організації безпечного освітнього середовища та вимоги (критерії) до його ефективної організації для кожного учасника освітнього процесу;

●скласти мінімальну та доступну програму навчання для учнів, педагогів, батьків;

●сформулювати конкретні рекомендації здобувачам освіти, педагогічним працівникам, адміністрації гімназії, батькам щодо організації безпечного середовища в закладі освіти.

Реалізація КБОС:

КБОС набуває чинності з моменту його оприлюднення. Цю процедуру можна здійснити різними способами:

- обговорити в учнівському колективі, на педагогічній раді, нарадах при директору, загальних зборах колективу, загальношкільних батьківських зборах;
- розмістити інформацію на сайті закладу;
- зробити розсилку через Інтернет (електронну пошту, Viber, WhatsAPP тощо).

Процес реалізації цього документа передбачає:

- проведення консультацій з усіма працівниками закладу освіти, батьками, здобувачами освіти щодо положень КБОС;
- прийняття рішень про те, хто, де і коли має виконувати конкретні дії;
- навчання педагогічних працівників з питань захисту учнів і механізмів реагування на ризиковані та загрозливі ситуації, особливості надання допомоги;
- навчання батьків з питань ефективного спілкування з власною дитиною, захисту дітей і позитивних методів виховання без фізичних покарань та психологічного тиску на неї; ознайомлення їх із загрозами для учнів у мережі Інтернет;
- навчання здобувачів освіти з питань попередження знущання над однолітками, небезпек у мережі Інтернет тощо;
- власне виконання положень документа закладу освіти;
- контроль та оцінка діяльності з реалізації КБОС.

РОЗДІЛ IV. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ НАСИЛЬСТВУ ТА ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ З ДІТЬМИ

5.1. ПОРЯДОК УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ І ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ

1. З метою унеможливлення насильства або жорстокого поводження з дітьми керівник Кольчиського ЗЗСО І-ІІІ ступенів та відповідальна особа забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників закладу роботи з дітьми та молоддю, яка потенційно може призводити до насильства та жорстокого поводження.

- Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення.

- Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

- З метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною працівники закладу повинні не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною.

- У разі коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

- Унеможливлення насильства та жорстокого поводження включає регулярне оцінювання ризиків, пов'язаних з насильством та жорстоким поводженням з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації, із забезпеченням подальшого моніторингу та контролю, а також перегляд запроваджених заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

Якщо за результатами розгляду повідомлення:

- **виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною**, керівник та відповідальна особа з постійно діючу комісію аналізує причини та умови, які могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини;

- **не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною**, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків.

Оцінку ризиків здійснюють:

- адміністрація закладу освіти;
- практичний психолог;
- класні керівники (у межах роботи зі своїми класами);
- у разі потреби – створюється комісія (робоча група) з оцінки ризиків**,** із залученням сторін, зокрема дітей.

Етапи проведення оцінки ризиків

- **Підготовчий етап:**

- збір інформації про умови навчання, виховання та перебування дітей у закладі;
- аналіз середовища (класи, гуртки, позакласні заходи, територія).

Виявлення факторів ризику:

- наявність випадків булінгу чи конфліктів серед учнів;
- ознаки домашнього насильства чи недогляду дитини;
- відсутність належного контролю під час перебування дітей у закладі;
- педагогічні практики, що можуть містити елементи приниження чи тиску;
- неналежний психологічний клімат у класах та педагогічному колективі.

Методи збору інформації:

- анкетування учнів, батьків та педагогів (анонімне);
- індивідуальні та групові бесіди;
- спостереження у класах та під час перерв;
- аналіз звернень, повідомлень та зареєстрованих інцидентів.

Оцінювання рівня ризиків:

- високий ризик (наявність підтверджених випадків насильства або жорстокого поводження);
- середній ризик (виявлені передумови, конфлікти, ознаки психологічного тиску);
- низький ризик (відсутні прояви, але є окремі фактори, що потребують профілактики).

Розробка заходів реагування:

- для високого ризику – термінове інформування відповідних служб, забезпечення захисту дитини;
- для середнього ризику – проведення профілактичних заходів, корекційних занять, робота з батьками;
- для низького ризику – підтримання сприятливого середовища, інформаційно-просвітницька робота.

Періодичність оцінки ризиків

- планово – двічі на рік (на початку та в кінці навчального року);
- позапланово – у разі надходження повідомлень про насильство чи різке погіршення психологічного клімату.

Про невиконання, неналежне виконання керівником закладу та відповідальними особами повноважень щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми може бути повідомлено уповноваженій особі (координатору) в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, на яких покладено функції щодо забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

5.2. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ НАД ДІТЬМИ

5.2.1. Превентивні заходи:

• затвердити Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми. Використання Типової програми під час його розроблення є обов'язковим;

• затвердити форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1 до Типової програми;

• затвердити форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з додатком 2 до Типової програми або ведення обліку внутрішніх інцидентів (повідомлень про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною) в інший спосіб за рішенням закладу освіти. У разі потреби керівник закладу освіти може визначати відповідальну особу, яка реєструватиме повідомлення в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду;

• затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком 3 до Типової програми;

• інформувати учасників освітнього процесу про захист дітей від усіх форм насильства, зокрема домашнього насильства, експлуатації, булінгу, найгірших форм дитячої праці або інших проявів жорстокого поводження з дитиною;

• проводити оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності закладу освіти, вживати заходи, необхідні для їх усунення або мінімізації;

• враховувати ризики насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників закладу освіти.

5.2.2. Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

• організувати доступні та безпечні способи повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

• оперативно реагувати за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми (далі – повідомлення).

5.2.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

• організувати тренінги, інші навчальні заходи для працівників та інших фахівців, які контактують з дітьми;

• організувати інформаційні сесії для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);

• залучати батьків, інших законних представників дитини (проводити батьківські збори, розповсюджувати інформаційні матеріали).

5.2.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

• забезпечити регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);

• збирати інформацію для зворотного зв’язку (проводити анкетування дітей, батьків, працівників);

• аналізувати інциденти (вивчати випадки насильства для запобігання повторенню).

5.2.5. Заходи з інформування:

• розміщувати інформаційні матеріали (плакати, брошури із контактами служб допомоги, контактні номери телефонів для анонімного звернення) у доступних місцях для дітей та їхніх законних представників.

5.2.6. **забезпечити функціонування механізму подання повідомлень**, який **передбачатиме:**

• інформування учасників освітнього процесу про їх обов’язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;

• забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

5.3. ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ

Інформаційна робота з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження здійснюватиметься за такими напрямами (темами):

* розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;
* методи профілактики булінгу серед дітей;
* використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;
* надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;
* порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;
* дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;
* алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

5.4. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною працівники закладу освіти зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з нею;
- за потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання дитині екстреної медичної допомоги;
- повідомити керівнику Кольчинського закладу ЗСО, невідкладно звернутися до органів Національної поліції, повідомити батькам або іншим законним представникам дитини у паперовій або електронній формі, крім випадків, коли керівник закладу, батьки або інші законні представники є кривдниками дитини

5.5. ВЗАЄМОДІЯ З УСТАНОВАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

Заклад освіти забезпечує постійну співпрацю з органами та установами, які реалізують заходи у сфері запобігання та протидії насильству, зокрема:

- службою у справах дітей;
- центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- органами Національної поліції України;
- закладами охорони здоров'я;
- уповноваженими особами органів місцевого самоврядування.

У разі виявлення або підозри насильства над дитиною заклад освіти невідкладно повідомляє відповідні служби для організації захисту прав дитини.

Співпраця здійснюється шляхом:

- обміну інформацією про факти насильства чи ризики його вчинення (з дотриманням законодавства щодо захисту персональних даних);
- проведення спільних профілактичних та інформаційних заходів;
- участі представників служб у консиліумах та педагогічних радах за потреби;
- координації дій у випадках кризових ситуацій.

Усі дії з взаємодії із зовнішніми установами фіксуються у відповідній документації закладу освіти.

Контроль за своєчасністю та повнотою взаємодії покладається на керівника закладу та заступника з виховної роботи.

5.6. БУЛІНГ.

Булінг (знущання, цькування, залякування) - це зарозуміла, образлива поведінка, пов'язана з дисбалансом влади, авторитету або сили.

Булінг проявляється у багатьох формах: є вербальна, фізична, соціальна форми булінгу, а також кіберзалякування.

Стаття 1. Вербальний булінг

Словесне знущання або залякування за допомогою образливих слів, яке включає в себе постійні образи, погрози й неповажні коментарі про кого-небудь (про зовнішній вигляд, релігію, етнічну приналежність, інвалідність, особливості стилю одягу і т. п.).

Стаття 2. Фізичний булінг

Фізичне залякування або булінг за допомогою агресивного фізичного залякування полягає в багаторазово повторюваних ударах, стусанах, підніжках, блокуванні, поштовхах і дотиках небажаним і неналежним чином.

Стаття 3. Соціальний булінг

Соціальне залякування або булінг із застосуванням тактики ізоляції припускає, що когось навмисно не допускають до участі в роботі групи, трапеза це за обіднім столом, гра, заняття спортом чи громадська діяльність.

Стаття 4. Кіберзалякування

Кіберзалякування (кібернасильство) або булінг у кіберпросторі полягає у звинуваченні когось з використанням образливих слів, брехні та неправдив их чуток за допомогою електронної пошти, текстових повідомлень і повідомлень у соціальних мережах. Сексистські, расистські та подібні їм повідомлення створюють ворожу атмосферу, навіть якщо не спрямовані безпосередньо на дитину.

ДЛЯ БАТЬКІВ

Фізичний булінг (насильство)

Якщо ви підозрюєте, що вашу дитини піддають фізичному насильству:

1. Почніть випадкову розмову - запитайте, як справи в школі. На основі отриманих відповідей з'ясуйте у дитини, чи вів хтось себе образливо щодо неї. Намагайтеся стримувати емоції.

2. Виясніть ситуацію, що склалася з вчителем, директором, перед тим як звертатися до вищих органів.

3.Документуйте дати і час інцидентів, пов'язаних зі знущаннями, відповідну реакцію залучених осіб та дії, які були зроблені.

4. Не звертайтесь до батьків хулігана (хуліганів), щоб вирішити проблему самостійно, такі дії не дадуть результату.

5. Намагайтеся налаштувати дитину на позитивний лад, адже потрібно жити, спілкуватися і співпрацювати далі.

Соціальний/психологічний булінг (насильство)

1. Стежте за змінами настрою своєї дитини, її небажанням спілкуватися з однолітками, ходити до закладу тощо.

2. Розмовляйте з дітьми, запитуйте, як пройшов їх день і т.д.

3. Виясніть ситуацію з вчителем, директором, перш ніж звертатися до вищих органів.

4. Разом продумайте основні фрази, які дитина може сказати своєму кривднику твердим, але не ворожим тоном, наприклад: «Твої слова неприємні», «Дай мені спокій» тощо.

5. Не обговорюйте поведінку вчителя у присутності дітей. Навіть якщо у Вас з’явилися якісь претензії – звертайтеся напряму.

6. Допомагайте їм у всьому шукати позитивні моменти, звертайте увагу на хороші якості людей.

7. Найкраще показувати «як правильно» діяти в тій чи іншій ситуації – власний приклад.

ДЛЯ УЧНІВ

Психологічний булінг, фізичний та кібербулінг ***(якщо Ви учасник, жертва або свідок)***

1.Реакція. Намагайтеся завжди залишатися спокійними, реагуйте на грубість:

●спокійно, врівноважено;

●толерантно зробіть зауваження порушникові;

●нагадайте про підписання КБОС і відповідальність щодо виконання його.

2.Ігнорування. Ігноруйте кривдника. Якщо є можливість, намагайтесь уникнути сварки, зробіть вигляд, що вам байдуже і йдіть геть.

3.Гумор. Якщо ситуація не дозволяє вам піти, зберігаючи самовладання, використайте гумор.

4.Стриманість. Стримуйте гнів і злість. Адже це саме те, чого домагається кривдник. Говоріть спокійно і впевнено, покажіть силу духу.

5.Уникнення. Не вступайте в бійку. Кривдник тільки й чекає приводу, щоб застосувати силу. Що агресивніше ви реагуєте, то більше шансів опинитися в загрозливій для вашої безпеки і здоров'я ситуації.

6.***Не мовчати!*** Обговоріть такі загрозливі ситуації з людьми, яким ви довіряєте. Це допоможе вибудувати правильну лінію поведінки і припинити насилля.

В підсумку:

Серйозне і відповідальне ставлення до прийнятих правил - запорука безпечного та максимально комфортного співіснування учасників освітнього середовища.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ ТА ТЕХПРАЦІВНИКІВ

1.Реагування. На будь-які прояви насилля – реагувати адекватно. Не бути спостерігачем: намагатися втрутитися, аби вирішити конфлікт.

2.Стриманість. Стримуйте гнів і злість. Адже це саме те, чого домагається кривдник. Говоріть спокійно і впевнено.

3.Не мовчати! Обговорюйте загрозливі ситуації з учнями, з колегами, по можливості – з психологом. Це допоможе прийняти правильні рішення, вибудувати правильну лінію поведінки і припинити насилля (*якщо Ви учасник, жертва або свідок).*

Повідомити про ситуацію керівництво закладу.

4. Випередження. Бути активним, креативним, опрацьовувати нові методи роботи з учнями, налаштовувати дітей на позитивний та доброзичливий лад.

5. Бути прикладом. Розповідати, як діяти правильно можна безліч разів, але насправді показувати правильну модель поведінки потрібно, в першу чергу на власному прикладі.

6. **Толерантно** ставитись до усіх учасників освітнього процесу. У разі необхідності - робити зауваження коректно.

7. **Пам’ятати:** будь-яке насильство, жорстоке поводження, дискримінація, булінг (цькування) у навчальному закладі є неприйнятним та карається законом.

8. **Здоров’язберігаюча** компетентність є пріорітетною для усіх учасників освітнього процесу.

В підсумку:

Дисциплінарні заходи повинні мати виховний, а не каральний характер. Осуд, зауваження, догана мають бути спрямовані на вчинок учня/учениці і його можливі наслідки, а не на особистість порушника правил.

Жоден випадок насильства або цькування і жодну скаргу не можна залишати без уваги. Здобувачам освіти важливо пояснити, що будь-які насильницькі дії, образливі слова є неприпустимими. Реакція має бути негайною (зупинити бійку, припинити знущання) та більш суворою при повторних випадках агресії.

Аналізуючи ситуацію, треба з’ясувати, що трапилося, вислухати обидві сторони, підтримати потерпілого й обов'язково поговорити із кривдником, щоб зрозуміти, чому він або вона так вчинили, що можна зробити, щоб таке не повторилося. До такої розмови варто залучити шкільного психолога.

Залежно від тяжкості вчинку можна пересадити учнів, запропонувати вибачитися, написати записку батькам.

Учням треба пояснити, що навіть пасивне спостереження за знущаннями і бійкою надихає кривдника продовжувати свої дії. Свідки події повинні захистити жертву насильства і, якщо треба, покликати на допомогу дорослих.

Потрібно запровадити механізми повідомлення про випадки насильства, щоб учні не боялися цього робити. Ці механізми повинні забезпечувати учням підтримку і конфіденційність, бути тактовними.

Для успішного попередження та протидії насильству треба проводити заняття з навчання навичок ефективного спілкування та мирного розв’язання конфліктів.

Кібербулінг (насилля в Інтернеті)

Для батьків

1.Здійснюйте батьківський контроль. Робіть це обережно з огляду на вікові особливості дітей (для молодших – обмежте доступ до сумнівних сайтів, для старших – час від часу переглядайте історію браузеру).

2.Застерігайте від передачі інформації у мережі. Поясніть, що є речі, про які не говорять зі сторонніми: прізвище, номер телефону, адреса, місце та час роботи батьків, відвідування закладу та гуртків – мають бути збережені у секреті.

3.Навчіть критично ставитися до інформації в Інтернеті. Не все, що написано в мережі – правда. Якщо є сумніви в достовірності – хай запитує у старших.

4.Розкажіть про правила поведінки в мережі. В Інтернеті вони такі самі, як і в реальності, зокрема, повага до співрозмовників.

5.Станьте прикладом. Оволодійте навичками безпечного користування Інтернетом, використовуйте його за призначенням, і ваші діти робитимуть так само.

Якщо дитина потерпає від знущань кібербулера, їй буде дуже складно зізнатися у цьому батькам чи ще комусь. На це є декілька причин:

● страх, що дорослі не зрозуміють сенсу проблеми;

● страх бути висміяним через буцімто незначну проблему;

● страх бути покараним чи що постраждає хтось рідний за «донос» на булера, особливо якщо цькування зайшли далеко і дитина під контролем агресора;

●страх з'ясувати, що «сам винен» і знущання цілком справедливі.

Як бачите, в основі всіх причин мовчання лежить страх за себе чи близьких. У свою чергу, це є наслідком заниженої самооцінки. Боротьбу з кібербулінгом ускладнює безкарність в інтернет - просторі, коли кожен може видати себе за будь-кого, не відповідаючи за наслідки дій. Найкраще, що можуть зробити батьки та вчителі – виховувати в дитині упевненість в собі, розказувати їй про небезпеку, будувати довірливі відносини. Тоді у разі виникнення такої негативної ситуації хлопчик чи дівчинка одразу ж звертались по допомогу дорослих, або ж не реагували на негатив.

В підсумку:

Якщо дитина повідомляє вам про те, що вона або ще хтось піддається булінгу підтримайте її, похваліть дитину за те, що вона набралася сміливості і розповіла вам про це, і зберіть інформацію (при цьому не варто сердитися і звинувачувати саму дитину). Підкресліть різницю між доносом з метою просто неприємно дошкулити комусь і відвертою розмовою з дорослою людиною, яка може допомогти. Завжди вживайте заходів проти булінгу, особливо якщо насильство приймає важкі форми або постійний характер, зв'яжіться з учителем або директором закладу вашої дитини, щоб контролювати ситуацію до тих пір, поки вона не вирішиться.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ ПРИЧЕТНИХ ДО БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

10.1. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173 п.4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:

● Булінг (цькування) - тягне за собою накладення штрафу від п’ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

● Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

●Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п’ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

●Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до

двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

10.2. Неповідомлення директором закладу уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п’ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

РОЗДІЛ V. БЕЗПЕЧНИЙ ІНТЕРНЕТ У ЗАКЛАДІ

6.1. РОБОТА ЩОДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГІГІЄНИ ТА БЕЗПЕКИ В ІНТЕРНЕТІ

(наказу Міністерства освіти і науки України від 26.01.2026 №103 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо способів фільтрації доступу до мережі Інтернет та протидії шкідливому контенту в закладах освіти»

Мета

- Підвищення обізнаності та захисту дітей і молоді від ризиків вербування ворогом, маніпуляцій, участі здобувачів освіти у протиправних антидержавних діях та у зв’язку з випадками проведення інформаційнопсихологічних операцій проти здобувачів освіти.
- Забезпечення формування в учасників освітнього процесу навичок інформаційної гігієни, медіаграмотності та безпечної поведінки в цифровому середовищі, запобігання кіберзагрозам, дезінформації, кібербулінгу та маніпуляціям.

Основні дії

ПОСИЛИТИ:

✓ просвітницьку роботу в Кольчинському ЗЗСО І-ІІІ ступенів з питань інформаційної гігієни, безпеки в інтернеті та протидії вербувальних практик ворога, зокрема шляхом систематичного проведення:

- тематичних заходів за участю представників Служби безпеки району /ОТ правоохоронних органів щодо практичних механізмів протидії зовнішньому впливу ворога на молодь через месенджери та Інтернет;
- інструктажів для учнів та їхніх батьків щодо правил безпеки в мережі Інтернет, зокрема про ризики участі в підозрілих онлайн-акціях чи завданнях;

✓ посилити співпрацю КольчинськогоЗЗСО І-ІІІ ступенів з місцевими центрами зайнятості/роботодавцями для ознайомлення здобувачів освіти з альтернативними легальними шляхами зайнятості та розвитку їхніх навичок.

6.2. ФІЛЬТРАЦІЯ ІНТЕРНЕТ-КОНТЕНТУ

Створення безпечного цифрового середовища для дітей є одним із пріоритетних завдань в умовах цифрової трансформації освіти. Кольчинський ЗЗСО І-ІІІ ступенів повинен захистити дітей від контенту, що може зашкодити

психологічному стану та безпеці здобувачів освіти. Усі учасники освітнього процесу мають дотримуватись методичних рекомендацій щодо способів фільтрації доступу до мережі Інтернет та протидії шкідливому контенту в закладі згідно Наказу МОН України від 26.01.2026 № 103 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо способів фільтрації доступу до мережі Інтернет та протидії шкідливому контенту в закладах освіти»

Мета: створення безпечного цифрового середовища для дітей та захист неповнолітніх від контенту, що може зашкодити їхньому психологічному стану та безпеці. Захист дітей від шкідливого інформаційного впливу, кіберзагроз, небезпечного контенту та формування навичок інформаційної гігієни. Забезпечення інформаційної безпеки здобувачів освіти шляхом впровадження організаційних, технічних і педагогічних заходів для обмеження доступу до шкідливого, небезпечного або небажаного інтернет-контенту.

Створення безпечного освітнього середовища є пріоритетним завданням для закладу освіти. Відпоядно до пункту 2 частини першої статті 1 Закону Україии «Про освіту» безпечне освітнє середовище — сукупність умов у закладі освіти що унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, принижеиня честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропагапди та/або агітації, у тому числі з використаниям кіберпростору, а також унеможливлюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин. В умовах цифрової трансформації освіти це поняття включає не лише фізичиу безпеку, а й захист учасників освітнього процесу в кіберпросторі.

Рекомендації є обов’язковими для використання керівником закладу, педагогічними працівниками та особами, відповідальними за інформаційно-комунікаційну інфраструктуру з побудови багаторівневої системи захисту в закладі, а саме:

Рівень провайдера: звертатися до постачальників послуг із запитом на активацію централізованої фільтрації («Чистий Інтернет»). що дозволяє блокувати шкідливі ресурси ще до Потрапляння трафіку в мережу закладу.

- **Рівень мережі закладу**: налаштування DNS-фільтрації, використання безпечного пошуку (SafeSearch) та сегментація мережі.Налаштування DNS-серверів із функцією батьківського контролю
- **Рівень пристроїв**: використання налаштувань браузерів та функцій батьківського контролю на комп'ютерах і планшетах.

Обмежити доступ до ресурсів, що містять:

- насильство, жорстокість, суїцидальний контент;
- порнографія та сексуальна експлуатація;
- азартні ігри;
- наркотичні речовини та протиправна діяльність;
- дезінформація та маніпуляції;
- шахрайство, фішинг, віруси;
- екстремістські матеріали.

Контроль використання Wi-Fi

- автентифікація користувачів;
- обмеження доступу до мережі за розкладом;
- ведення журналів підключень.

Для забезпечення інформаційної безпеки дітей рекомендується блокування доступу до небажаного контенту.

Для забезпечення надійного захисту регулярно перевіряти наявність оновленъ для операційної системи та програм, що використовується.
Використовувати унікальні паролі довжиною не менше 8-12 символів (літери різних регістрів, цифри, спеціалъні символи. Регулярна ротація: зміна паролів кожні 3 місяці

Регулярно в Кольчинському ЗЗСО I-III ступенів проводиться:

- уроки медіаграмотності;
- формування критичного мислення;
- профілактика кібербулінгу;
- інформування про безпечну поведінку онлайн.

Постійна взаємодія з батьками

- роз’яснення принципів батьківського контролю;
- рекомендації щодо безпечного використання гаджетів удома.

6.3. ПРИНЦИПИ ДОСТУПУ ДІТЕЙ ДО МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ:

1.Надаючи учням доступ до мережі Інтернет, заклад зобов'язаний вжити всіх заходів для захисту їх від матеріалів, які можуть зашкодити їхньому належному розвитку, зокрема, має бути встановлено останню версію спеціального програмного забезпечення для такого захисту.

2. На території закладу дитина може мати доступ до мережі Інтернет у таких випадках:

- ✓ під наглядом вчителя на заняттях з вивчення комп'ютера;
- ✓ без нагляду вчителя - на комп'ютерах закладу освіти, призначених для цього (вільний доступ).

3. Коли здобувач освіти отримує доступ до мережі Інтернет під наглядом працівника закладу, останній має розповісти учню про принципи безпечного користування мережею Інтернет. Крім того, працівник закладу відповідає за забезпечення безпеки учнів при використанні мережі Інтернет під час занять.

4. На комп'ютерах закладу, призначених для вільного доступу до мережі Інтернет, мають буди постійно доступними навчальні матеріали з безпечного користування нею. Особа, відповідальна за безпечний доступ до мережі Інтернет, повинна надати кожному здобувачу освіти індивідуальний логін (обліковий запис) і пароль, які дають їй змогу користуватися мережею Інтернет на території закладу, та пояснити учню/учениці, що він/вона не повинні повідомляти нікому свій логін і пароль.

5. Доступ здобувачів освіти до мережі Інтернет на території закладу має бути можливим лише через сервер закладу після того, як учень вводить свій індивідуальний логін і пароль.

6. Особа, відповідальна за доступ до мережі Інтернет, повинна забезпечити на території закладу на всіх комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет встановлення та регулярне оновлення таких елементів:

- ✓ програмне забезпечення для блокування доступу до небажаних ресурсів;
- ✓ програмне забезпечення для контролю користування учнями мережею Інтернет;
- ✓ антивірусне програмне забезпечення;
- ✓ програмне забезпечення для блокування спаму;
- ✓ мережевий захист (брандмауер).

7.Програмне забезпечення, згадане в п.1, має оновлюватися відповідальною за це особою щонайменше один раз на місяць.

8.Відповідальна особа має що найменше один раз на місяць перевіряти, чи не має небезпечних матеріалів на комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет. Якщо такі матеріали виявлено, вона має визначити, хто використовував комп'ютер, коли було завантажено такі матеріали.

9.Відповідальна особа має повідомити класного кеівника про здобувача освіти, який використовував комп'ютер для завантаження небезпечних матеріалів.

10.Класний керівник, практичний психолог повинні провести розмову з таким учнем/ученицею стосовно безпечного використання мережі Інтернет.

11.Якщо під час такої розмови класний керівник чи психолог дізнається про зловживання стосовно здобувача освіти, він має вжити заходів, описаних у розділі «Визначення чинників ризику насильства проти здобувача освіти та реагування на них» та «Порядок реагування у випадках насильства проти здобувачів освіти».

РОЗДІЛ VI. СТРАТЕГІЯ ЗАХИСТУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Головним правилом для всіх дій працівників закладу є необхідність діяти в найкращих інтересах дитини. Кожний працівник повинен ставитися до учнів з повагою та враховувати їхні потреби. Використання працівником будь-якої форми насильства проти учнів є неприйнятним.

Для досягнення цього працівники закладу повинні діяти відповідно до чинного законодавства та внутрішніх правил закладу в межах своїх повноважень.

7.1. Визначення чинників ризику насильства проти учнів та реагування на них:

1.Працівники закладу мають знати чинники ризику насильства проти учня/учениці та звертати на них увагу в рамках своїх службових обов'язків.

2.Якщо виявлено чинники ризику, працівники закладу повинні повідомити про них батькам і надати їм інформацію про можливості для отримання підтримки, а також заохотити їх до вирішення проблеми.

3.Працівники повинні контролювати стан і благополуччя учнів.

7.2. Порядок реагування у випадках насильства проти здобувачів освіти:

1.Якщо працівник закладу підозрює, що учень став жертвою насильства, він повинен надати інформацію про це в письмовій формі психологу або керівнику закладу.

2.Практичний психолог викликає батьків або опікунів учня/учениці, яка може бути жертвою насильства, і повідомляє їм про це.

3.Практичний психолог повинен підготувати опис ситуації учня в закладі освіти та в родині на підставі своїх розмов з учнем, вчителями та батьками і розробити план допомоги учню.

4.План допомоги має включати рекомендації з таких питань:

- ✓ вжиття заходів для забезпечення безпеки учня, у т.ч. повідомлення компетентних служб про можливий випадок насильства;
- ✓ підтримка, яку заклад освіти повинен запропонувати учню;
- ✓ направлення здобувача освіти до спеціалізованого центру для отримання допомоги (за потреби).

5.У більш складних випадках (пов'язаних із сексуальним насильством, жорстоким фізичним або психологічним насильством) керівник закладу повинен створити групу реагування, до складу якої можуть входити практичний психолог, класний керівник, керівник та інші працівники закладу, обізнані із ситуацією або добре знайомі з учнем/ученицею (надалі - група реагування).

6. Група реагування повинна підготувати план надання допомоги учню.

Стратегії базуються на матеріалах, підготовлених практичним психологом закладу, та іншій інформації, отриманої членами групи.

7. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється її батькам або опікунам, створення групи реагування є обов'язковим. Група має призначити батькам або опікунам зустріч для обговорення проблеми, під час якої батькам або опікунам може бути повідомлено про те, що можливий випадок насильства буде розслідуватися зовнішньою організацію для забезпечення об'єктивності розслідування. Необхідно вести протокол такої зустрічі.

8. Практичний психолог повинен представити план надання допомоги учню його батькам або опікунам, рекомендуючи щільну співпрацю під час його виконання.

9.Класний керівник повинен поінформувати батьків або опікунів дитини про обов'язок закладу повідомити про можливий випадок насильства компетентні органи .

10. Після того, як класний керівник проінформував батьків, керівник закладу повинен повідомити про можливий злочин поліції, службі.

11.Відповідальність за подальші дії несуть органи, згадані у попередньому пункті.

12.Якщо про можливий випадок насильства проти здобувача освіти повідомляється батькам або опікунам, але факт такого випадку не підтверджується, батьки або опікуни учня мають отримати інформацію про це в письмовій формі.

13.При реагуванні на повідомлення про випадок насильства розробляється таблиця вжитих заходів (втручання), зразок якої наведено в *Додатку 2.* Таблиця має знаходитися в особовій справі дитини.

14.Усі працівники закладу та інші особи, яким стало відомо про випадок насильства або будь-які пов'язані з ним питання в межах своїх службових обов'язків, повинні зберігати конфіденційність, за винятком інформації, яка передається компетентним органам відповідно до порядку реагування.

Розділ VII. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ОСОБИСТИХ ДАНИХ ДИТИНИ

8.1 **Принципи захисту особистих даних здобувачів освіти:**

1.Особисті дані дитини мають бути захищені, згідно з положеннями Закону України «Про захист персональних даних», 2010 р.

2.Працівники закладу, які працюють з особистими даними здобувачів освіти, повинні зберігати їхню конфіденційність і вживати заходів для їхнього захисту від несанкціонованого доступу.

3.Особисті дані надаються лише тим особам і організаціям, які мають на це право, згідно із законодавством, та відповідні повноваження.

4.Працівники закладу мають право працювати з особистими даними студента та надавати їх в рамках розслідування.

5.Працівник закладу може використовувати інформацію про учня/учениці з освітньою або навчальною метою лише за умови анонімності та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.

6.Працівник закладу не має права надавати інформацію про здобувача освіти, його батьків чи опікунів представникам засобів масової інформації.

7.У виключних ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник закладу може звернутися до батьків або опікунів учня/учениці за дозволом надати їхні контактні дані представникам засобів масової інформації. Такі дані надаються лише за умови отримання дозволу.

8.Працівники закладу не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт зі здобувачами освіти.

9.Працівники закладу не мають права розмовляти з представниками засобів масової інформації про здобувачів освіти, їхніх батьків чи опікунів. Це також стосується ситуацій, коли працівник закладу вважає, що його висловлювання не записуються.

10.У виняткових ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник закладу може мати розмову з представниками засобів масової інформації про учнів або її батьків (опікунів) за умови згоди на це батьків (опікунів) у письмовій формі.

11.Представники засобів масової інформації можуть отримувати дозвіл на доступ до окремих приміщень закладу для підготовки матеріалів для ЗМІ за рішенням керівника закладу.

12.Приймаючи відповідне рішення, керівник повинен звернутися до адміністрації закладу з проханням підготувати приміщення закладу для роботи представників ЗМІ таким чином, щоб зйомка дітей у закладі була неможливою.

8.2. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ЗОБРАЖЕНЬ:

Визнаючи право здобувачів освіти на приватність і захист особистих інтересів, заклад повинен захищати зображення учнів.

1.Працівники закладу не мають права давати дозвіл на фото-, відеозйомку учнів або їх аудіозапис на території закладу без попередньої згоди батьків або опікунів учнів в письмовій формі.

2.Для отримання згоди батьків (опікунів) для фото-, відеозйомки дитини працівник закладу має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків (опікунів) здобувачів освіти без їхньої попередньої згоди.

3.Якщо зображення здобувачів освіти є лише частиною великого зображення, наприклад, публічного заходу, пейзажу, зборів тощо, дозвіл батьків (опікунів) на фото-, відеозйомку не є необхідним.

4.Оприлюднення працівником закладу зображення дитини в будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків або законних опікунів у письмовій формі.

5.Згаданий в п.1 дозвіл повинен містити дані про те, де буде оприлюднено запис або зображення та в якому контексті його буде використано (наприклад, що його буде розміщено на веб-сайті www.youtube.pl з метою реклами закладу).

РОЗДІЛ VIII. МОНІТОРИНГ ТА КОНТРОЛЬ ЗА РЕАЛІЗАЦІЄЮ КБОС

1. Керівник закладу призначає заступника директора з виховної роботи, уповноважену особу, відповідальну за реалізацію КБОС на території закладу.

2. Призначена особа відповідає за реалізацією КБОС, реагування на будь-які сигнали щодо його порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до КБОС.

3. Кожні півроку відповідальна особа повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог КБОС працівниками закладу освіти. Зразок анкети для проведення моніторингу наведено в Додатку .

4.Під час проведення такого загального моніторингу працівники закла ду можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до КБОС та повідомляти про порушення її вимог на території закладу освіти.

5. На основі результатів анкет працівників закладу відповідальна особа має підготувати звіт та передати його директору закладу освіти.

6. Враховуючи результати моніторингу, директор закладу освіти повинен внести необхідні зміни до КБОС та повідомити про них працівників закладу освіти.

9.1. Функціональні обов'язки відповідального за моніторинг дотримання положень КБОС:

- ✓ отримання повідомлень про ризики для учнів і реагування на них;
- ✓ проведення не рідше ніж один раз на рік загального моніторингу рівня виконання вимог КБОС та реагування на будь-які сигнали щодо його порушення. Для цього можна використовувати метод анкетування, опитування тощо (зразок додається). Під час проведення такого загального моніторингу працівники закладу мають змогу подавати пропозиції щодо внесення змін до КБОС та повідомляти про порушення його вимог на території закладу;
- ✓ надання пропозицій щодо внесення можливих змін у КБОС;
- ✓ підготовка звіту за результатами анкет працівників закладу та подання його керівництву навчального закладу. Враховуючи результати моніторингу, керівник закладу повинен внести необхідні зміни до КБОС та повідомити про них працівникам закладу;
- ✓ консультування працівників закладу щодо конкретних випадків порушення безпеки здобувачів закладу освіти;
- ✓ роз'яснення у разі потреби батькам, учням положень КБОС, надання інформації щодо їх змін;
- ✓ інформування (у разі потреби) про випадки порушення безпеки здобувача освіти (ризики, загрози, насильство) компетентних установ, таких як поліція, соціальні служби тошо.

9.2. Приклади показників, за якими може здійснюватися моніторинг:

- ✓ у закладі затверджений КБОС, який містить усі необхідні положення та підписаний представником закладу та учнівського

самоврядування;
- ✓ дошка оголошень для здобувачів освіти, вчителів, батьків, де розміщується корисна інформація;
- ✓ рекомендації біля кожного комп'ютера щодо безпечного користування мережею Інтернет тощо.

9.3. Контрольний список є одним з інструментів для здійснення контролю та перевірки за дотриманням положень КБОС, перелік стандартних дій для виконання певної роботи.

Візуально контрольний список виглядає, як перелік дій, заходів, поряд з якими є місце для відмітки (checkbox), де можна поставити будь-яку відмітку, якщо дія виконана.

Контрольний список не є інструментом планування, а призначений для здійснення контролю, причому не вибіркового, а повного над тими діями, які заплановані для успішної реалізації положень КБОС. Саме тому він має бути виконаний на 100%: відмітки повинні бути поставлені навпроти кожної дії. Чітка візуалізація контрольного списку допомагає оцінити власну готовність до роботи.

Контрольний список дозволяє працівнику чітко виконати завдання, без помилок та пропусків і доречний у таких випадках:

- ✓ у типових ситуаціях, які щоразу повторюються (наприклад, поновлення веб- сайту закладу, екскурсії студентів тощо);
- ✓ для працівників, у яких багато різних обов'язків;
- ✓ коли спеціаліст почуває себе невпевнено, розгублено, боїться щось пропустити;
- ✓ коли часу для виконання роботи обмаль;
- ✓ коли мають місце відволікаючі чинники;
- ✓ коли ціна помилки надто велика;
- ✓ на етапі запровадження нової технології, про яку ще мало знають.

Контрольний список дає можливість чітко дотримуватися вказівки, на що слід звертати увагу, що виконувати. Саме тому мають бути коротко, зрозуміло та детально сформульовані його пункти.

9.3.1. Етапи складання контрольного списку

1. Виявити можливі ризики діяльності, ситуації, процесу, які потребують складання контрольного списку (*наприклад, які можуть бути ризики, коли здобувачі освіти користуються мережею Інтернет, коли фотографії учнів розміщуються на веб-сайті навчального закладу, коли учні перебувають на перерві тощо).*

На цьому етапі важливо точно передбачити усі можливі ризики, тобто виявити все, що неприємне може статися, і зробити це потрібно якомога детальніше. Виконання цього етапу становить 80% усього обсягу роботи зі складання контрольного списку.

2. Сформулювати пункти контрольного списку.

Детально записати список усіх дій, які допоможуть зменшити визначені

ризики. Наприклад, щоб не стати жертвою шахраїв, учень повинен виконати такі дії:

- ✓ усі покупки в мережі Інтернет здійснювати лише з дозволу дорослих;
- ✓ зберігати в таємниці свої особисті дані;
- ✓ спілкуватися в мережі Інтернет лише з перевіреним колом користувачів тощо.

3. Створити контрольний список.

Цей крок вимагає звести усі визначені на попередньому етапі дії в один список, у якому:

- ✓ має бути не більше ніж 20-30 пунктів;
- ✓ всі пункти повинні поміщатися на одній сторінці формату А-4;
- ✓ один пункт - це одна конкретна операція;
- ✓ формулювання мають бути однозначними, у стверджувальній формі.

4. **Перевірити контрольний список та протестувати його**.

Щоб переконатися у правильності складеного контрольного списку варто:

- ✓ на деякий час відкласти його в сторону, а згодом глянути по-новому;
- ✓ запропонувати комусь з колег, керівнику навчального закладу тощо перевірити його.

однієї інша особа могла її замінити.

РОЗДІЛ IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. **Кодекс безпечного освітнього середовища** набуває чинності з дня його затвердження наказом керівника та оприлюднення.
2. Оприлюднення документа можна здійснити різними способами:
- обговорити в учнівському колективі, на педагогічній нараді, загальних батьківських зборах;
- розмістити інформацію на дошці оголошень, оголосити під час ефіру радіо/телебачення закладу освіти, на сайті закладу;
- зробити розсилку через Інтернет (електронну пошту, Viber, WhatsAPP тощо).
3. Процес реалізації цього документа передбачає:
- проведення консультацій з усіма працівниками школи, батьками, учнями щодо положень КБОС;

прийняття рішень про те, хто, де і коли має виконувати конкретні дії

5. Кодекс безпечного освітнього середовища є обов'язковим для виконання всіма працівниками закладу, учасниками освітнього процесу та підлягає оприлюдненню у доступних для ознайомлення місцях.

6. У разі внесення змін до чинного законодавства України, що регулює питання запобігання та протидії насильству, до Положення вносяться відповідні зміни.

7. Зміни та доповнення до КБОС можуть бути внесені будь яким учасником освітнього процесу через поданням до педагогічної ради, вносяться за ухвалою педагогічної ради закладу освіти і вводитися в дію наказом керівника закладу

8. Контроль за виконанням Кодексу безпечного освітнього середовища здійснює керівник Кольчинського ЗЗСО І-ІІІ ступенів або уповноважена ним особа.

Введено в дію наказом директора від 31 серпня 2026р. №_____

Додаток 1

ПОКАЗНИКИ ВИКОНАННЯ ВИМОГ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ВІДПОВІДНО ДО «СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ УЧНІВ ВІД НАСИЛЬСТВА»

Стандарт 1. Заклад освіти запровадив та виконує Стратегію.

Виконання вимог Стандарту 1 означає:

1.У закладі запроваджено реалізацію Стратегії, яка містить принципи захисту учнів від насильства.

2.Стратегія і відповідні принципи захисту здобувачів освіти дотримуються всіма працівниками закладу, включно з волонтерами, стажерами та практикантами.

3.Стратегія визначає такі питання:

- ✓ порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли учень став жертвою насильства або його безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники закладу;
- ✓ правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про учнів;
- ✓ правила захисту зображень здобувачів освіти, які визначають, як можна знімати учнів на фото або відео та поширювати їх зображення;
- ✓ правила доступу учнів до мережі Інтернет і їх захисту від шкідливих матеріалів, розміщених у ній, включно з призначенням особи або осіб, відповідальних за нагляд за безпечним використанням комп'ютерної мережі.
- ✓ принципи безпечних відносин між працівниками закладу та здобувачами освіти включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні з учнями.

4.Керівництвом закладу призначено особу, відповідальну за контроль за виконанням Стратегії, при цьому чітко визначено всі її завдання.

Стандарт 2. Заклад освіти здійснює нагляд за своїми працівниками для запобігання випадкам насильства проти здобувачів освіти.

Виконання вимог стандарту 2 означає:

1.Прийняття на роботу нових працівників із перевіркою їх біографічних даних, характеристик і придатності для роботи з учнями.

2.При прийнятті на роботу заклад обов'язково має отримувати дані про кандидатів із Національного кримінального реєстру[1], коли це дозволено законодавством. В інших випадках кандидати повинні підписувати заяву про відсутність судимості та перебування під слідством за правопорушення, пов'язані з насильством проти дітей, непристойною поведінкою та за сексуальні правопорушення.

3.Подібні заяви також мають підписуватися волонтерами, стажерами та практикантами, які працюють у закладі.

4.У випадках, коли виникають підозри щодо можливих загроз безпеці учнів або застосування насильства проти дітей працівниками закладу, у закладі завжди дотримуються вимог, зазначених у Стратегії.

Показники виконання вимог стандарту:

- ✓ виконання вимог при прийнятті на роботу нових співробітників;
- ✓ отримання даних про судимість (перебування під слідством) із Реєстру кримінальних проваджень, коли це дозволено законодавством;
- ✓ заяви про відсутність судимості (перебування під слідством), підписані штатними працівниками, волонтерами, стажерами та практикантами, якщо законодавство не дозволяє отримати таку інформацію з Реєстру кримінальних проваджень.

Стандарт 3. Заклад освіти проводить навчання своїх працівників з питань захисту здобувачів освіти від насильства та надання їм допомоги в небезпечних ситуаціях.

Виконання вимог стандарту 3 означає:

1.Усі працівники закладу, включно зі стажерами та практикантами, ознайомлені зі Стратегією.

2.Усі працівники закладу знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства проти учнів, а також правові аспекти захисту учнів.

3.Працівники закладу мають доступ до інформації про можливість отримання допомоги у випадках, коли підозрюється застосування насильства проти здобувачів освіти, разом із контактними даними місцевих установ, які працюють в області захисту учнів і надають допомогу в надзвичайних ситуаціях (поліція, суд із сімейних питань, кризовий центр, центр соціальних послуг, медичні центри тощо).

Стандарт 4. Заклад освіти проводить навчання батьків з питань виховання без застосування насильства та захисту учнів від насильства.

Виконання вимог стандарту 4 означає:

1.У закладі освіти є дошка оголошень для батьків з корисною інформацією з таких питань:

- ✓ виховання учнів без застосування насильства;
- ✓ захист учнів від насильства та зловживань, загрози для учнів у мережі Інтернет;
- ✓ можливості для вдосконалення навичок виховання;
- ✓ контактні дані установ, які надають допомогу в складних ситуаціях.

2.Усі батьки ознайомилися зі Стратегією, затвердженою в закладі. *Показники виконання вимог стандарту:*

- ✓ дошка оголошень для батьків, де розміщується корисна інформація;
- ✓ кількість батьків, ознайомлених зі Стратегією, затвердженою в закладі.

Стандарт 5. У навчальному закладі здобувачів освіти навчають, які права вони мають і як вони можуть захистити себе від насильства.

Виконання вимог стандарту 5 означає:

1.У закладі організовано заняття з питань прав здобувачів освіти та захисту від насильства і зловживань (також у мережі Інтернет).

2.Здобувачі освіти знають, до кого вони мають звертатися за порадами та допомогою у випадках насильства і зловживань.

3.У навчальному закладі є навчальні матеріали для здобувачів освіти (книги, брошури, листівки) з питань прав учнів, захисту від ризиків насильства та зловживань, правил безпечної поведінки в мережі Інтернет.

4.Діти мають доступ до інформації про права здобувачів освіти та можливості отримання допомоги в складних ситуаціях, зокрема про безкоштовні гарячі лінії для молоді.

Показники виконання вимог стандарту:

- ✓ кількість навчених здобувачів освіти;
- ✓ кількість занять у річному розкладі занять класу;
- ✓ у доступних для учнів зонах на видному місці розташовано інформацію про безкоштовні гарячі лінії для молоді разом з порадами, як отримати допомогу у випадках насильства.

Стандарт 6. Заклад освіти проводить моніторинг своєї діяльності та регулярно перевіряє її на відповідність прийнятим стандартам захисту здобувачів освіти.

Виконання вимог стандарту 6 означає:

1.Прийняті правила та процедури для захисту здобувачів освіти переглядаються щонайменше один раз на рік.

2.У рамках проведення контролю за дотриманням правил і процедур для захисту здобувачів освіти у закладі проводяться консультації з здобувачами освіти та їхніми батьками (опікунами).

Показник виконання вимог стандарту є те, що щорічно готується внутрішній звіт про виконання в закладі Стратегії.

Додаток 1

АНКЕТА «МОНІТОРИНГ ДОТРИМАННЯ ПОЛОЖЕНЬ КБОС»

Запитання анкети	так	ні
1. Чи знаєте Ви правила та положення КБОС?	□	□
2. Чи знайомі Ви з процедурою дій, коли є підозра на існування загрози для безпеки учнів?	□	□
3. Чи знаєте Ви, як реагувати на загрозу безпеці Здобувачам освіти?	□	□
4. Чи помітили Ви будь-які порушення положень Кодексу безпечного освітнього середовища іншими працівниками Вашого закладу?	□	□
5. Чи є у Вас зауваження або пропозиції (зокрема, щодо внесення змін) стосовно Кодексу безпечного освітнього середовища?	□	□

Додаток 2

СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Контрольний список

Дії (ризики)	Відповідальні	Інформація про виконання
1. Вивчення психічних станів особистості здобувачів освіти (за Айзенком)	Практичний психолог	
2. Вивчення типу темпераменту здобувачів освіти	Практичний психолог	
3. Вивчення міжособистісних стосунків учнів у класах за методикою «Соціометрія»	Практичний психолог	
4. Діагностичне дослідження особистості за тестом Е. Вартегга	Практичний психолог	
5. Проведення анкетування на визначення рівня толерантності	Практичний психолог	
6. Проведення анкетування на визначення комунікативної компетентності	Практичний психолог	
7. Методика Киричука «Діагностика вад особистісного розвитку» (ДВОР)	Практичний психолог	
8. Індивідуальне та групове консультування учнів, щодо полегшення процесу адаптації, профілактики страхів, тривожності та агресії	Практичний психолог	
9. Консультування батьків (опікунів) щодо налагодження позитивних стосунків з дорослими дітьми	Практичний психолог	
10. Консультування класних керівників стосовно профілактики «дезадаптації» учнів	Практичний психолог	
11. Індивідуальне та групове консультування здобувачів освіти з питань профілактики домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми	Практичний психолог	
12. Тренінгове заняття: «Попередження булінгу в учнівському середовищі»	Практичний психолог	
13. Заняття з елементами тренінгу: «Попередження насильства та булінгу у дитячому середовищі»	Практичний психолог	
14. Упровадження тренінгового курсу, розробленого в межах Програми МОН України/ АПН України/ ПРООН в Україні/ ЮНЕЙДС, «Сприяння просвітницькій роботі «рівний – рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя».	Практичний психолог	
15. Проведення тренінгових занять з метою допомоги в адаптації 1 та 5 класників за темами: «Спілкуємось й діємо»	Практичний психолог	

16. Проведення виховних годин за темами: «Здоров'я та здоровий спосіб життя».	Класний керівник	
17. Проведення виховних годин за темами: «Прояви турботу і обачливість».	Класний керівник	
18. Проведення виховних годин за темами: «Знаємо та реалізуємо свої права».	Класний керівник	
19. Проведення тренінгових занять на тему: «Повір у себе!».	Практичний психолог	
20. Проведення просвітницьких бесід в межах питання протидії торгівлі людьми за темами: «Особиста гідність», «Безпека життя», «Громадська позиція»	Класний керівник	
21. Проведення профілактичних просвітницьких бесід з пропаганди здорового способу життя	Класний керівник	
22. Проведення тренінгових занять на тему: «Вміння сказати «ні» (профілактика ризикованої поведінки)»	Практичний психолог	
23. Проведення тренінгових занять на тему «Вміння приймати рішення, розвиток навичок самоконтролю – як важливі фактори ефективної взаємодії у суспільстві»	Практичний психолог	
24. Проведення тренінгових занять на тему: «Розвиток комунікативних умінь та навичок майбутніх педагогів»	Практичний психолог	
25. Проведення семінару-тренінгу на тему: «Первинна соціальна профілактика торгівлі людьми» в рамках «Тижня запобігання протидії торгівлі людьми»	Практичний психолог	
26. Проведення тренінгових занять малими групами учнів з елементами арт-терапії з метою профілактики стресових станів, суїцидальної поведінки	Практичний психолог	
27. Проведення Круглих столів на тему: «Толерантність як запорука людяності»	Практичний психолог Кл.керівник	
28. Проведення Круглого столу на тему: «Протидія та профілактика домашнього насильства у відношенні до дітей»	Практичний психолог Кл. керівник	
29. Проведення тренінгового заняття зі здобувачами освіти на тему: «Партнерське спілкування»	Практичний психолог	
30.Тренінгові заняття на теми: «Конфлікт як елемент людських стосунків»	Практичний психолог	

Додаток 3

СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Завданням колективу Кольчинського ЗЗСО І-ІІІ ступенів є створення безпечного освітнього середовища для здобувачів освіти, заснованого на демократичних цінностях.

Психологічна безпека освітнього процесу – це стан захищеності всіх учасників освітнього процесу від загроз його гідності, душевного благополуччя, позитивного світосприйняття. Освітнє середовище включає якісні та кількісні характеристики, що інтегровані між собою та створюють потенціал для самоосвіти, саморозвитку та самовдосконалення майбутніх фахівців. Це включає в себе такі компоненти:

- ✓ **фізична безпека;**
- ✓ **психологічна безпека;**
- ✓ **інформаційна безпека.**

Можна зазначити наступні *ризики* для учнів:

- ✓ **поява складних ситуацій у міжособистісному спілкуванні (конфлікти з батьками, друзями, викладачами);**
- ✓ **формування мовної свідомості;**
- ✓ **непорозуміння з оточенням;**
- ✓ **прояви психологічного, емоційного, сексуального та економічного видів насильства (ігнорування, приниження, погрози тощо);**
- ✓ **дія несприятливих чинників, пов'язаних із навчанням;**
- ✓ **забезпечення освітнього процесу педагогічними кадрами;**
- ✓ **недостатнє забезпечення матеріально-технічної бази;**
- ✓ **низька активність учнів і педагогів у житті навчального закладу;**
- ✓ **участь здобувачів у житті навчального закладу;**
- ✓ **надзвичайні ситуації;**
- ✓ **академічна доброчесність.**

Додаток 4

ПОРЯДОК ВРЕГУЛЮВАННЯ ВИПАДКІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ СЕКСУАЛЬНИМИ ДОМАГАННЯМИ І ДИСКРИМІНАЦІЄЮ

Якщо особа, яка працює або навчається у Кольчинському ЗЗСО І-ІІІ ступенів вважає, що щодо неї було здійснено дискримінацію, зокрема за ознакою статі, утиск або сексуальні домагання, вона може подати скаргу.

Реалізація зазначеного права не може бути підставою для упередженого ставлення, а також не може спричиняти жодних негативних наслідків для особи, яка скористалася таким правом, та інших осіб.

У випадку наявності ознак дисциплінарного порушення наказом по школі створюється тимчасова комісія, до складу якої можуть входити директор навчального закладу, представник профспілки, представники соціально-психологічної служби, представники учнівського самоврядування тощо.

Скарга подається до навчального закладу, у письмовій формі (в електронному або паперовому вигляді) і повинна містити опис порушення права особи, зазначення моменту (часу), коли відбулося порушення, факти і можливі докази, що підтверджують скаргу.

Після отримання скарги комісія організовує зустріч з особою, яка подала скаргу, та розпитує уточнюючі та додаткові деталі, пов'язані із дискримінацією чи сексуальним домаганням, зокрема дата, місце, час, особи, залучені до ситуації, свідки тощо та пропонує спосіб вирішення ситуації щодо дискримінації або сексуального домагання.

Комісія в межах процедури після отримання скарги обов'язково інформує керівництво навчального закладу та за дорученням адміністрації здійснює перевірку в рамках чинного законодавства.